

การพัฒนาแบบประเมินตนเองในการปฏิบัติงานทางวิชาชีพครูตามมาตรฐานของคุรุสภา

The development of self-assessment for teaching professional practice teachers education standards

ปฐมาพร สีหะวงษ์¹อรนุช ศรีสะอาด²อัมพร อนันต์พินิจวัฒนา³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1. เพื่อพัฒนาตัวชี้วัดการปฏิบัติงานทางวิชาชีพครู ตามมาตรฐานของคุรุสภา 2. เพื่อสร้างแบบประเมินตนเองในการปฏิบัติงานทางวิชาชีพครู ตามมาตรฐานของคุรุสภา และ 3. เพื่อหาคุณภาพของแบบประเมินตนเองในการปฏิบัติงานทางวิชาชีพครู ตามมาตรฐานของคุรุสภา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1. กลุ่มตัวอย่างในการวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาตัวชี้วัด คือ ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการศึกษามีความรู้ ปฏิบัติงานเป็นเลิศ มีประสบการณ์ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการสอน จำนวน 17 คน โดยใช้เทคนิคเดลฟาย 2. กลุ่มตัวอย่างในการ หาคุณภาพของเครื่องมือ คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 32 จำนวน 343 คน โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น(Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1. แบบสอบถามที่ใช้ในการพัฒนาตัวชี้วัด สถิติที่ใช้วิเคราะห์ ได้แก่ ค่ามัธยฐาน และพิสัยระหว่างควอไทล์ 2. แบบประเมินตนเองในการปฏิบัติงานทางวิชาชีพครู สถิติที่ใช้วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Coefficient)

ผลการวิจัย พบว่า

1. การพัฒนาตัวชี้วัดการปฏิบัติงานทางวิชาชีพครู ตามมาตรฐานของคุรุสภา โดยใช้เทคนิคเดลฟายในครั้งนี้ มีตัวชี้วัดที่ผ่านการคัดเลือก จำนวน 60 ตัวชี้วัด

2. แบบประเมินตนเองในการปฏิบัติงานทางวิชาชีพครู ตามมาตรฐานของคุรุสภาที่พัฒนาขึ้น มี 2 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 5 ข้อ และตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม ชนิดปลายปิด มี 12 มาตรฐาน 60 ตัวชี้วัด

¹ มหบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

³ รองศาสตราจารย์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

3. การวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ ใช้วิธีการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นแบบวัดซ้ำ (test-retest) โดยใช้สถิติวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Coefficient) ผลการคำนวณ พบว่า ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน มีค่าเท่ากับ .83 และมีความสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า ผลการตรวจสอบที่ได้จากแบบประเมินตนเองในการปฏิบัติงานทางวิชาชีพครู ตามมาตรฐานของคุรุสภาที่พัฒนาขึ้น โดยวัดซ้ำทั้ง 2 ครั้ง มีความเชื่อมั่นในการประเมินตนเองในระดับที่คงเส้นคงวามีความน่าเชื่อถือ โดยสรุป ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้แบบประเมินตนเองในการปฏิบัติงานทางวิชาชีพครูที่มีความเหมาะสมสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาในการที่จะนำไปใช้ประเมินและพัฒนาตนเอง เพื่อรักษามาตรฐานการสอนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

คำสำคัญ : การประเมินตนเอง, เทคนิคเดลฟาย, การปฏิบัติงานทางวิชาชีพครู 2

ABSTRACT

The purposes of the research were: 1) to develop the indicators indicating teaching performance based on the standard of The Teachers Council of Thailand, 2) to create self-assessment form based on education standard of The Teachers Council of Thailand, and 3) to measure the quality of the self-assessment form. The sample groups consist of 1) the participants who develop the indicators using Delphi Techniques. They are 17 experts who are skillful teachers with experiences and 2) found by Stratified Random Sampling, the participants who measure the instrument's quality are 343 teachers belonging to The Secondary Educational Service Area 32. The research tools consist of 1) questionnaire used for developing the indicators and the statistics employed for the analysis are Median and Interquartile Range and 2) self-assessment for teaching professional practice form and the statistics employed for the analysis is Pearson's Product Moment Coefficient.

The research found as follows.

1) 60 indicators developed by Delphi Techniques and indicating teaching career performance using the standard of the Teachers Council of Thailand.

2) The self- assessment for teaching professional practice form was divided into 2 parts: the first part was a general information checklist with 5 items

for the responder; the second part was a questionnaire with closed questions of 12 standards, 60 indicators.

3) To analyze the instrument's quality, test-retest was conducted by using Pearson's Product Moment Coefficient. The result showed that Pearson's correlation was .83 with statistical significance of .01. This means that the form retesting led to the reliability of self-assessment that was stable and reliable.

In conclusion, the present study provided the form of self-assessment for teaching professional practice which is appropriate for teachers and educational staffs. These people can employ the form to assess and develop themselves to keep the quality and effectiveness of teaching.

Keyword : self-assessment. Delphi Techniques. teaching professional.

บทนา

การพัฒนาครูเป็นหัวใจสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนาการศึกษาให้เจริญก้าวหน้า ครูจึงเป็นจักรกลสำคัญในการขับเคลื่อนการศึกษามากที่สุด เพราะครูทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้และพัฒนาเยาวชนเพื่อเป็นกำลังในการพัฒนาประเทศต่อไป (Reiders, 2003 : 15) ดังนั้นการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพของครูจึงเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญควบคู่กับการพัฒนานักเรียน นานาประเทศได้ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาครู ดังจะเห็นได้จากการปฏิรูปการศึกษาของแต่ละประเทศจะมีการพัฒนาครูเป็นหลักสำคัญ โดยพัฒนาครูให้มีศักยภาพเป็นครูที่เก่ง ถ่ายทอดความรู้ได้ดี บริหารจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพและมีทักษะในการตรวจสอบตนเอง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สามารถนำมาใช้พัฒนาตนเองให้มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ “ครู” ถือเป็นอาชีพที่มีความสำคัญต่อคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ ระบบการศึกษา ตลอดจนการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าต่อไปในอนาคต หากประเทศใดที่มี “ครู” ที่มีคุณภาพ ย่อมเป็นเครื่องการันตีได้ถึงแนวโน้มในการมีทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ และเป็นที่ยอมรับกันว่า ครูเป็นบุคคลสำคัญที่สุดต่อการพัฒนาสังคมและการศึกษาของชาติ เพราะครูเป็นผู้ที่ทำหน้าที่ในการพัฒนาบุคคลในสังคมให้มีความเจริญงอกงามอย่างเต็มที่ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาชาติบ้านเมืองต่อไป ดังนั้น การพัฒนาครูให้เป็นบุคคลที่มีศักยภาพสูงสุดจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องกระทำอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง (ยนต์ ชุ่มจิต, 2546) การประเมินตนเอง (self-evaluation) เป็นกระบวนการที่ช่วยให้เกิดการพัฒนางานทั้งต่อผู้ประเมินตนเองและการทำงาน ช่วยให้องค์กรเกิดวัฒนธรรมการทำงานที่มีคุณภาพจากหน่วยย่อยขององค์กร อย่างไรก็ตาม ใ้ติ ผลจากการประเมินตนเองเป็นข้อมูลให้ผู้ประเมินตนเองควรเห็นคุณค่าต่อการนำไปใช้พัฒนาการทำงานทั้งจุดเด่น และจุดด้อยที่มีอยู่ กล่าวคือ จากจุดเด่นที่มีอยู่นั้น ผู้ประเมินตนเองจะนำไปใช้ต่อยอดงานในอนาคตอย่างไร ในขณะที่จะวางแผน

พัฒนาหรือแก้ไข จุดด้อยเพื่อให้งานเกิดประสิทธิภาพสูงสุดได้อย่างไรบนพื้นฐานของการเรียนรู้ที่ผ่านมานั้นเอง หากผู้ประเมินยึดถือการประเมินตนเองเพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่องย่อมจะทำให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองที่ยั่งยืน (อวยพร เรื่องตระกูล และสุนทรพจน์ ดำรงพานิช. 2551) เทคนิคเดลฟาย เป็นวิธีการหรือกระบวนการรวบรวมความคิดเห็นหรือการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ในอนาคต จากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญหรือทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง เพื่อสรุปมติจากข้อค้นพบที่ได้ให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวและมีความถูกต้อง โดยที่ผู้วิจัยไม่ต้องนัดหมายกลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้มาประชุมกันเหมือนกับการระดมสมอง (brain storming) แต่ให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนแสดงความคิดเห็นจากการตอบแบบสอบถามแต่ละรอบ วิธีการนี้จะทำให้สามารถระดมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญที่อยู่ในสถานที่และเวลาแตกต่างกันได้โดยไม่มีข้อจำกัด ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่และอิสระสามารถถ่วงถ่วงความคิดเห็นของตนเองได้อย่างรอบคอบ ปราศจากการขึ้นจากกลุ่มและไม่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลทางความคิดของผู้อื่น ทำให้ข้อมูลน่าเชื่อถือ รวมทั้งประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในการวิจัย

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาตัวชี้วัดตามมาตรฐานการปฏิบัติงานทางวิชาชีพครูของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาครูให้มีประสิทธิภาพและสามารถมองเห็นภาพของการจัดการเรียนการสอน โดยอาศัยการศึกษาจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนที่ดีและมีประสิทธิภาพของนักวิชาการ ตลอดจนเกณฑ์การประเมินด้านต่างๆ นำมาวิเคราะห์งานด้านการสอน เพื่อสร้างกรอบแนวคิดในการสร้างตัวชี้วัดตามมาตรฐานการปฏิบัติงานทางวิชาชีพครูของครู โดยการพัฒนาเครื่องมือการประเมินการปฏิบัติงานของครูที่เหมาะสมสำหรับครูให้ครูได้ใช้ในการประเมินตนเองตามเกณฑ์มาตรฐาน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองของครู และเป็นแนวทางในการพัฒนาวิชาชีพครู ส่วนผู้บริหารก็สามารถนำไปพิจารณาตัดสินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่อยู่ใต้บังคับบัญชาให้มีมาตรฐานใกล้เคียงกัน 4

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาตัวชี้วัดการปฏิบัติงานทางวิชาชีพครู ตามมาตรฐานของคุรุสภา
2. เพื่อสร้างแบบประเมินตนเองในการปฏิบัติงานทางวิชาชีพครู ตามมาตรฐานของคุรุสภา
3. เพื่อหาคุณภาพของแบบประเมินตนเองในการปฏิบัติงานทางวิชาชีพครู ตามมาตรฐานของคุรุสภา

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1. ผู้ทรงคุณวุฒิ 2. ครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำนวน 3,227 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

2.1 ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา มีความรู้ ปฏิบัติงานเป็นเลิศ มีประสบการณ์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการสอน จำนวน 17 คน

2.2 ครูและบุคลากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำนวน 343 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

2.3 การศึกษาขอบข่ายมาตรฐานการปฏิบัติงานทางวิชาชีพครู มี 12 มาตรฐาน ตามประกาศคุรุสภา (ตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2548) ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ

มาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน

มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ

มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง

มาตรฐานที่ 5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

มาตรฐานที่ 6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน

มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ

มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน

มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์

มาตรฐานที่ 10 ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์

มาตรฐานที่ 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา

มาตรฐานที่ 12 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์

3. เทคนิคในการพัฒนาแบบประเมินตนเองตามมาตรฐานการปฏิบัติงานทางวิชาชีพครู ในที่นี้เลือกใช้เทคนิคเดลฟาย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมี 2 ชนิด ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามที่ใช้ในการพัฒนาตัวชี้วัด ประกอบด้วยแบบสอบถามเพื่อรวบรวมตัวชี้วัดจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 1 ฉบับ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด สำหรับรวบรวมตัวชี้วัด ใช้สอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ 17 คน และแบบสอบถามเพื่อคัดเลือกตัวชี้วัดฉบับที่ 1 จำนวน 1 ฉบับ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ใช้สอบถามผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิม จำนวน 17 คน แบบสอบถามเพื่อคัดเลือกตัวชี้วัด ฉบับที่ 2 จำนวน 1 ฉบับ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายปิด แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) เหมือนกับแบบสอบถามฉบับที่ 1 แต่จะแสดงคำมัยฐานและคำพิสัยควอไทล์จาก

การตอบแบบสอบถามรอบที่ 2 ของผู้เชี่ยวชาญแสดงไว้ด้วย ใช้สอบถามผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิมจำนวน 17 คน

2. แบบประเมินตนเองที่ใช้ในการปฏิบัติงานทางวิชาชีพครู มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายปิด แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ใช้สอบถามครูและบุคลากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำนวน 343 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลในการพัฒนาตัวชี้วัด

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการพิจารณารวบรวมตัวชี้วัด ที่จะนำมาใช้เป็นตัวชี้วัดในการปฏิบัติงานทางวิชาชีพครู โดยผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากคำตอบของกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อรวบรวมตัวชี้วัด จำนวน 17 คน โดยหาค่ามัธยฐานและใช้เกณฑ์พิจารณาตัวชี้วัดที่มีค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.5 ขึ้นไป

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการพิจารณาคัดเลือกตัวชี้วัดในการปฏิบัติงานทางวิชาชีพครู โดยใช้เทคนิคเดลฟาย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการเปรียบเทียบข้อมูลของผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละท่านกับคำตอบของกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ โดยคำนวณหาค่ามัธยฐาน (Median) ค่าควอไทล์ (Quartile) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range ; $Q_3 - Q_1$)

2. การวิเคราะห์ระดับความเหมาะสมในการชี้วัดของตัวชี้วัดในการปฏิบัติงานทางวิชาชีพครู ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล โดยพิจารณาจากค่ามัธยฐานที่คำนวณได้ในตัวชี้วัด

2. การวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ

นำแบบประเมินตนเองที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ โดยทำการประเมินตนเอง 2 รอบ โดยทิ้งระยะเวลาห่างกัน 2 สัปดาห์ โดยใช้เครื่องมือชุดเดียวกันทั้งสองครั้ง จากนั้นวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือด้านความเชื่อมั่น (Reliability) แบบวัดซ้ำ (test-retest) เพื่อศึกษาคุณภาพของแบบประเมินตนเองที่พัฒนาขึ้น ถ้าครูประจำการทั่วไปใช้แบบประเมินตนเองที่พัฒนาขึ้นตรวจสอบตนเองในช่วงเวลาที่แตกต่างกันแต่ผลการประเมินตนเองที่ได้มีความใกล้เคียงกันแสดงว่า เครื่องมือที่สร้างขึ้นมีความคงทนและความสม่ำเสมอในการวัด เหมาะที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินตนเอง โดยใช้สถิติวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Coefficient)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาตัวชี้วัดการปฏิบัติงานทางวิชาชีพครู ตามมาตรฐานของคุรุสภา โดยใช้เทคนิคเดลฟายในครั้งนี้ มีตัวชี้วัดที่ผ่านการคัดเลือก จำนวน 60 ตัวชี้วัด ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ มี 4 ตัวชี้วัด ได้แก่

ตัวชี้วัดที่ 1 ท่านเข้าประชุมรับการฝึกอบรมสัมมนาทางวิชาการที่โรงเรียนจัดหรือหน่วยงานทางการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดให้

ตัวชี้วัดที่ 2 ท่านเข้าห้องสมุด ติดตามอ่านวารสาร และค้นคว้าข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

ตัวชี้วัดที่ 3 ท่านพัฒนาการสอนด้วยการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

ตัวชี้วัดที่ 4 ท่านพัฒนาการสอนด้วยการแลกเปลี่ยนแนวทางการสอน วิธีการสอนกับเพื่อนครู นักวิชาการ เป็นต้น

มาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติการกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน มี 5 ตัวชี้วัด ได้แก่

ตัวชี้วัดที่ 1 ท่านจัดกิจกรรมที่พัฒนาความสามารถของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ

ตัวชี้วัดที่ 2 ท่านจัดกิจกรรมที่สร้างเสริมคุณธรรมให้แก่ผู้เรียน

ตัวชี้วัดที่ 3 ท่านจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงบทเรียนสอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียน

ตัวชี้วัดที่ 4 ท่านจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเชื่อมโยงบทเรียนกับสิ่งแวดล้อมรอบตัว

ตัวชี้วัดที่ 5 ท่านจัดกิจกรรม และประสบการณ์ในการเรียนรู้ที่เหมาะสมสอดคล้องกับผู้เรียน

มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ มี 6 ตัวชี้วัด ได้แก่

ตัวชี้วัดที่ 1 ท่านจัดกิจกรรมเสริมทักษะความสามารถทางวิชาการให้แก่ลูกศิษย์เป็นรายบุคคล

ตัวชี้วัดที่ 2 ท่านนำเสนอหาในรายวิชาของท่านไปจัดทำบทเรียนออนไลน์ บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ตัวชี้วัดที่ 3 ท่านจัดกิจกรรมส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนา

ตัวชี้วัดที่ 4 ท่านจัดเวลาสอนซ่อมเสริมให้กับผู้เรียนที่มีข้อบกพร่องในการเรียนรู้

ตัวชี้วัดที่ 5 ท่านให้กำลังใจผู้เรียนด้วยการเสริมแรงด้วยวิธีการที่หลากหลาย

ตัวชี้วัดที่ 6 ท่านจัดกิจกรรมที่ตอบสนองความถนัด และความสนใจของผู้เรียน

รายบุคคล

มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง มี 5 ตัวชี้วัด ได้แก่

ตัวชี้วัดที่ 1 ท่านจัดทำแผนการสอนที่บูรณาการภายในสาระการเรียนรู้

ตัวชี้วัดที่ 2 ท่านใช้วิธีการที่มีความหลากหลายในการจัดทำแผนการเรียนรู้

ตัวชี้วัดที่ 3 ท่านเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการเรียนรู้

ตัวชี้วัดที่ 4 ท่านจัดทำแผนการเรียนรู้ที่ใช้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวชี้วัดที่ 5 ท่านจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติและสร้างความรู้ด้วยตนเอง

มาตรฐานที่ 5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ มี 6 ตัวชี้วัด ได้แก่

ตัวชี้วัดที่ 1 ท่านผลิตสื่อการเรียนการสอนจากวัสดุในท้องถิ่น

ตัวชี้วัดที่ 2 ท่านใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการจัดการเรียนรู้

ตัวชี้วัดที่ 3 ท่านเผยแพร่ผลการใช้สื่อการเรียนการสอนให้แก่ครูหรือบุคคลทั่วไป

ตัวชี้วัดที่ 4 ท่านเลือกใช้สื่อที่มีความหลากหลาย เช่น สื่อบุคคล สื่อวัสดุ สถานที่

หรือสื่อเอกสาร

ตัวชี้วัดที่ 5 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างพอเพียงและทั่วถึง

ตัวชี้วัดที่ 6 สื่อการสอนมีความหลากหลาย สามารถตอบสนองความแตกต่างของ

ผู้เรียน

มาตรฐานที่ 6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน มี 4

ตัวชี้วัด ได้แก่

ตัวชี้วัดที่ 1 ท่านกระตุ้นให้ผู้เรียนค้นหาความรู้ โดยการสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียน

ฝึกแก้ปัญหา

ตัวชี้วัดที่ 2 ท่านจัดกิจกรรมที่ผู้เรียนสามารถเลือกปฏิบัติงานตามศักยภาพของ

ตนเอง

ตัวชี้วัดที่ 3 ท่านใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายและ

สอดคล้องกับผู้เรียน

ตัวชี้วัดที่ 4 ท่านจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ มี 6 ตัวชี้วัด

ได้แก่

ตัวชี้วัดที่ 1 ท่านจัดทำข้อเสนอแนะในการพัฒนาผู้เรียน เป็นรายบุคคล

ตัวชี้วัดที่ 2 ท่านจัดทำรายงานผลการพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล

ตัวชี้วัดที่ 3 ท่านให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ผู้เรียน เมื่อมีการมอบหมายงานหรือการให้

แบบฝึกหัด

ตัวชี้วัดที่ 4 ท่านรายงานผลการพัฒนาผู้เรียนให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะ ๆ

ตัวชี้วัดที่ 5 ท่านเตรียมเอกสารหรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประชุมผู้ปกครองไว้อย่าง

สมบูรณ์

ตัวชี้วัดที่ 6 ท่านจัดทำแฟ้มการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นระบบ มีความต่อเนื่อง

มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน มี 5 ตัวชี้วัด ได้แก่

ตัวชี้วัดที่ 1 ท่านเข้าสอนและเลิกสอนตรงตามเวลา

ตัวชี้วัดที่ 2 ท่านปฏิบัติตนเหมาะสมกับความเป็นครู เป็นแบบอย่างที่ดี เป็นที่เคารพรักของลูกศิษย์

ตัวชี้วัดที่ 3 ท่านแต่งกายสะอาด สุภาพ และเรียบร้อยเป็นประจำในการปฏิบัติงานครู

ตัวชี้วัดที่ 4 ท่านแสดงความห่วงใย เอาใจใส่ และพูดคุยให้คำปรึกษาแก่นักเรียน

ตัวชี้วัดที่ 5 ท่านสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในการจัดการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ

ตัวชี้วัดที่ 6 ท่านเป็นคนพูดชัดถ้อยชัดคำ ออกเสียงควบกล้ำ อักขระชัดเจน

มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ มี 4 ตัวชี้วัด ได้แก่

ตัวชี้วัดที่ 1 ท่านร่วมมือกับเพื่อนครูและบุคลากรในโรงเรียนจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน เช่น การเข้าค่ายพักแรม ทัศนศึกษา การแข่งขันกีฬา

ตัวชี้วัดที่ 2 ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายหรือวางแผนในการพัฒนาโรงเรียน

ตัวชี้วัดที่ 3 ท่านร่วมมือกับเพื่อนครูในการทบทวนปฏิบัติการในชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ

ตัวชี้วัดที่ 4 ท่านให้คำแนะนำหรือให้การช่วยเหลือการปฏิบัติงานของเพื่อนครูอย่างเต็มความสามารถ

มาตรฐานที่ 10 ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ มี 5 ตัวชี้วัด ได้แก่

ตัวชี้วัดที่ 1 ท่านให้ความร่วมมือในการจัดหาโครงการที่เชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนภายในชุมชน

ตัวชี้วัดที่ 2 ท่านร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนดูแลและเอาใจใส่ความปลอดภัยของนักเรียน

ตัวชี้วัดที่ 3 การเป็นวิทยากรเผยแพร่ความรู้หรือบริการชุมชนรอบ ๆ โรงเรียน

ตัวชี้วัดที่ 4 ท่านตั้งศักยภาพในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน

ตัวชี้วัดที่ 5 ท่านมุ่งมั่นพัฒนางานการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ เพื่อพัฒนาชุมชนอย่างเป็นระบบ

มาตรฐานที่ 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา มี 4 ตัวชี้วัด ได้แก่

ตัวชี้วัดที่ 1 ท่านใช้ข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศต่างๆ ในการปรับปรุงการเรียนการสอน

ตัวชี้วัดที่ 2 ท่านค้นคว้าข้อมูลข่าวสารที่มีความหลากหลาย

ตัวชี้วัดที่ 3 ท่านปรับปรุงการสอนของท่านจากคำแนะนำหรือจากการนิเทศของเพื่อนครู/ฝ่ายวิชาการของโรงเรียน

ตัวชี้วัดที่ 4 ท่านสังเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการสอน แล้วนำมาสรุปเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน

มาตรฐานที่ 12 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ มี 5 ตัวชี้วัด ได้แก่

ตัวชี้วัดที่ 1 ท่านจัดให้มีเวทีการแข่งขันหรือการแสดงออกของผู้เรียน เช่น การโต้วาทิ

ตัวชี้วัดที่ 2 ท่านเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ซักถาม แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ

ตัวชี้วัดที่ 3 ท่านนำสภาพปัญหาในชุมชนรอบ ๆ โรงเรียนมาจัดเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น การทำโครงงาน การจัดนิทรรศการ เป็นต้น

ตัวชี้วัดที่ 4 ท่านนำปัญหาที่พบมากในปัจจุบัน เช่น ปัญหาวัยรุ่นการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร มาสร้างกิจกรรมเพื่อเสริม ให้ผู้เรียนมีความรู้เห็นถึงความสำคัญของปัญหา

ตัวชี้วัดที่ 5 ท่านจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความรอบรู้และเท่าทันต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม

2. แบบประเมินตนเองในการปฏิบัติงานทางวิชาชีพครู ตามมาตรฐานของคุรุสภาที่พัฒนาขึ้น มี 2 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 5 ข้อ และตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามชนิดปลายปิด มี 12 มาตรฐาน 60 ตัวชี้วัด

3. การวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ ใช้วิธีการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นแบบวัดซ้ำ (test-retest) โดยใช้สถิติวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Coefficient) ผลการคำนวณ พบว่า ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน มีค่าเท่ากับ .83 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า ผลการตรวจสอบที่ได้จากแบบประเมินตนเองในการปฏิบัติงานทางวิชาชีพครู ตามมาตรฐานของคุรุสภาที่พัฒนาขึ้น โดยวัดซ้ำทั้ง 2 ครั้ง มีความเชื่อมั่นในการประเมินตนเองในระดับที่คงเส้นคงวามีความน่าเชื่อถือ

อภิปรายผล

ผลการพัฒนาตัวชี้วัดการปฏิบัติงานทางวิชาชีพครู ตามมาตรฐานของคุรุสภา โดยใช้เทคนิคเดลฟายในครั้งนี้ พบประเด็นที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ
ตัวชี้วัดที่ผ่านการพัฒนาโดยใช้เทคนิคเดลฟายมี 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 1 ท่านเข้าประชุมรับการฝึกอบรมสัมมนาทางวิชาการที่โรงเรียนจัด หรือหน่วยงานทางการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตัวชี้วัดที่ 2 ท่านเข้าห้องสมุด ติดตามอ่านวารสาร และค้นคว้าข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

ตัวชี้วัดที่ 3 ท่านพัฒนาการสอนด้วยการทาวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน และตัวชี้วัดที่ 4 ท่านพัฒนาการสอนด้วยการแลกเปลี่ยนแนวคิดการสอน วิธีการสอนกับเพื่อนครู นักวิชาการ สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ Leslie (2007) พบว่าลักษณะของครูที่มีประสิทธิผล ครูจำเป็นต้องทำให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ใช้ยุทธศาสตร์การสอนที่หลากหลายแบบบูรณาการ ยอมรับและทำความเข้าใจความแตกต่างของผู้เรียน และใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน ข้อมูลการวิจัยในประเทศ อังกฤษ (Mcber, 2000: Scheerens, 2004) พบว่าครูที่มีประสิทธิผลมีคุณลักษณะ 4 ประการ ได้แก่ ความเป็นมาตรฐานวิชาชีพ (professionalism) ความคิดและการใช้เหตุผล (thinking and reasoning) ความคาดหวัง (expectations) และความเป็นผู้นำ (leadership) แต่ไม่สอดคล้องกับ กรอบของมาตรฐานที่ 1 เนื่องจากตัวชี้วัดการผลิตและเผยแพร่ความรู้ ผลงานทางวิชาการในการ พัฒนาวิชาชีพครูได้ถูกตัดออกไปอาจเป็นเพราะว่าครูไม่ได้ผลิตและเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ ตลอดเวลา และตัวชี้วัด การผลิตและเผยแพร่ความรู้ ผลงานทางวิชาการในการพัฒนาวิชาชีพครูได้ ถูกตัดออกไปเพราะผู้ทรงคุณวุฒิไม่แน่ใจว่าตัวชี้วัดมีความเหมาะสม

มาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติการกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน ตัวชี้วัดที่ผ่านการพัฒนาโดยใช้เทคนิคเดลฟายมี 5 ตัวชี้วัด ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 1 ท่านจัดกิจกรรมที่ พัฒนาความสามารถของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ ตัวชี้วัดที่ 2 ท่านจัดกิจกรรมที่สร้างเสริมคุณธรรม ให้แก่ผู้เรียน ตัวชี้วัดที่ 3 ท่านจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงบทเรียนสอดคล้องกับความสามารถ ของผู้เรียน ตัวชี้วัดที่ 4 ท่านจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเชื่อมโยงบทเรียนกับสิ่งแวดล้อมรอบตัว และตัวชี้วัดที่ 5 ท่านจัดกิจกรรม และประสบการณ์ในการเรียนรู้ที่เหมาะสมสอดคล้องกับผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของรุ่งรังษิ วิบูลชัย (2547 : 94 – 97) ได้ศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้ รวมของคุณภาพการสอนในระดับอุดมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการ สอนในระดับอุดมศึกษา ได้แก่ ตัวแปรปัจจัยนำเข้า คุณสมบัติของผู้สอน คือ มีความรู้เกี่ยวกับ ศาสตร์และเนื้อหาการสอนเป็นอย่างดี อีกทั้งมีศรัทธาต่อการสอน คุณสมบัติของผู้เรียน คือ มี ความรับผิดชอบต่อการเรียน ในส่วนตัวแปรแหล่งข้อมูลต้องมีความหลากหลายและทันสมัย ตัว แปรในกระบวนการสอน คือ เตรียมแผนการสอน ใช้กิจกรรมการสอนหลากหลายวิธี และใช้การ ประเมินผลหลากหลายวิธี ตัวแปรผลผลิต คือ ผู้เรียนมีความสามารถในการแสวงหาข้อมูลและ ความรู้ใหม่ผู้เรียนมีทักษะในการแก้ปัญหา มีทักษะการคิดวิเคราะห์และการจัดการตัวบ่งชี้ รวม คุณภาพการสอนระดับอุดมศึกษา

มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ ตัวชี้วัดที่ผ่านการพัฒนาโดย ใช้เทคนิคเดลฟายมี 6 ตัวชี้วัด ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 1 ท่านจัดกิจกรรมเสริมทักษะความสามารถทาง วิชาการให้แก่ลูกศิษย์เป็นรายบุคคล ตัวชี้วัดที่ 2 ท่านนำเนื้อหาในรายวิชาของท่านไปจัดทำ บทเรียนออนไลน์ บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตัวชี้วัดที่ 3 ท่านจัดกิจกรรม ส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนา ตัวชี้วัดที่ 4 ท่านจัดเวลาสอนซ่อมเสริม ให้กับผู้เรียนที่มีข้อบกพร่องในการเรียนรู้ ตัวชี้วัดที่ 5 ท่านให้กำลังใจผู้เรียนด้วยการเสริมแรงด้วย

วิธีการที่หลากหลาย และตัวชี้วัดที่ 6 ทานจัดกิจกรรมที่ตอบสนองความถนัด และความสนใจของ ผู้เรียนรายบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ Leslie (2007) พบว่าลักษณะของครูที่มี ประสิทธิภาพ ต้องมีความเป็นผู้นำ (leadership) โดยจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ช่วยให้ นักเรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ เรียนรู้อย่างอิสระ มีการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ วิธีการสอน และ เนื้อหาให้ และมีทักษะในการกำหนดจุดมุ่งหมายและปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จ และงานวิจัยของ ออสเตอร์เลีย (2004) มาตรฐานการปฏิบัติงานทางวิชาชีพครู (professional Practice) พบว่า ลักษณะของมาตรฐานความสามารถในการสอน ครูวางแผนการบริหารจัดการทรัพยากร การ เรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีความหมายต่อการเรียนรู้ของนักเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนเข้าถึง ทรัพยากรการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง ตัวชี้วัดที่ผ่านการ พัฒนาโดยใช้เทคนิคเดลฟายมี 5 ตัวชี้วัด ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 1 ทานจัดทำแผนการสอนที่บูรณาการ ภายในสาระการเรียนรู้ ตัวชี้วัดที่ 2 ทานใช้วิธีการที่มีความหลากหลายในการจัดทำแผนการเรียนรู้ ตัวชี้วัด ที่ 3 ทานเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการเรียนรู้ ตัวชี้วัดที่ 4 ทานจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และตัวชี้วัดที่ 5 ทานจัดทำแผนการเรียนรู้ที่ เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติและสร้างความรู้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ Leslie (2007) พบว่าลักษณะของครูที่มีประสิทธิภาพ ด้านความคาดหวัง (expectations) ครูต้องมีการ วางแผน เตรียมความพร้อมในเรื่องของข้อมูลและแผนงานเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจอยู่ ตลอดเวลาและงานวิจัยของออสเตอร์เลีย (2004) มาตรฐานการปฏิบัติงานทางวิชาชีพครู (professional Practice) พบว่า ลักษณะของมาตรฐานความสามารถในการสอน คือ ครูต้องวางแผนการบริหารจัดการทรัพยากร การเรียนรู้ต่างๆ ที่มีความหมายต่อการเรียนรู้ของนักเรียน เปิด โอกาสให้นักเรียนทุกคนเข้าถึงทรัพยากรการเรียนรู้ และตัวชี้วัด ทานจัดทำแผนการสอนที่ บูรณาการข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้ถูกตัดออกเป็นเพราะผู้ทรงคุณวุฒิไม่แน่ใจว่าตัวชี้วัดมีความ เหมาะสม

มาตรฐานที่ 5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ ตัวชี้วัดที่ผ่าน การพัฒนาโดยใช้เทคนิคเดลฟายมี 6 ตัวชี้วัด ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 1 ทานผลิตสื่อการเรียนการสอนจาก วัสดุในท้องถิ่น ตัวชี้วัดที่ 2 ทานใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการจัดการเรียนรู้ ตัวชี้วัดที่ 3 ทานเผยแพร่ผลการใช้สื่อการเรียนการสอนให้แก่ครูหรือบุคคลทั่วไป ตัวชี้วัดที่ 4 ทาน เลือกใช้สื่อที่มีความหลากหลาย เช่น สื่อบุคคล สื่อวัสดุ สถานที่ หรือสื่อเอกสาร ตัวชี้วัดที่ 5 ผู้เรียน มีส่วนร่วมในการใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างพอเพียงและทั่วถึง และตัวชี้วัดที่ 6 สื่อการสอนมี ความหลากหลาย สามารถตอบสนองความแตกต่างของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ ออสเตอร์เลีย (2004) มาตรฐานการปฏิบัติงานทางวิชาชีพครู (professional Practice) พบว่า ลักษณะของมาตรฐานความสามารถในการสอน คือ ครูเลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้ ที่มีความปลอดภัยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อจะช่วยให้การเรียนรู้แจ่มแจ้งชัดเจนขึ้น ให้

นักเรียนสนใจในบทเรียนมากขึ้นเพราะสื่อการเรียนการสอนจะสร้างความสนใจทำให้ผู้เรียนกระตือรือร้นในเรื่องที่เรียน และมีส่วนร่วมในการเรียน ช่วยประหยัดเวลาเรียน โดยใช้เวลาน้อย แต่นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้มากขึ้น ลดการบรรยายของผู้สอน แต่ช่วยให้เข้าใจง่ายขึ้น เกิดความประทับใจ และจดจำได้นาน ทำให้การเรียนมีประสิทธิภาพขึ้น ส่งเสริมการคิดและแก้ปัญหาในการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนเกิดการอยากรู้อยากเห็น เพราะเป็นการให้ข้อเท็จจริง และยังช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาความคิดอีกด้วย

มาตรฐานที่ 6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน ตัวชี้วัดที่ผ่านการพัฒนาโดยใช้เทคนิคเดลฟายมี 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 1 ท่านกระตุ้นให้ผู้เรียนค้นหาความรู้ โดยการสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนฝึกแก้ปัญหา ตัวชี้วัดที่ 2 ท่านจัดกิจกรรมที่ผู้เรียนสามารถเลือกปฏิบัติงานตามศักยภาพของตนเอง ตัวชี้วัดที่ 3 ท่านใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายและ สอดคล้องกับผู้เรียน และตัวชี้วัดที่ 4 ท่านจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ Leslie (2007) พบว่าลักษณะของครูที่มีประสิทธิภาพ ด้านความเป็นมาตรฐานวิชาชีพ (professionalism) ครูเชื่อมั่นในตนเองจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและกระตุ้นหรือท้าทายให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง และความเป็นผู้นำ (leadership) ครูจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ช่วยให้นักเรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ เรียนรู้ อย่างอิสระ และตัวชี้วัด ท่านจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนค้นหาคำตอบด้วยตนเองและท่านจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนฝึกทักษะต่าง ๆ ได้ถูกตัดออกเพราะผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นแตกต่างกัน

มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ ตัวชี้วัดที่ผ่านการพัฒนาโดยใช้เทคนิคเดลฟายมี 6 ตัวชี้วัด ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 1 ท่านจัดทำข้อเสนอแนะในการพัฒนาผู้เรียน เป็นรายบุคคล ตัวชี้วัดที่ 2 ท่านจัดทำรายงานผลการพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล ตัวชี้วัดที่ 3 ท่านให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ผู้เรียน เมื่อมีการมอบหมายงานหรือการให้แบบฝึกหัด ตัวชี้วัดที่ 4 ท่านรายงานผลการพัฒนาผู้เรียนให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะ ๆ ตัวชี้วัดที่ 5 ท่านเตรียมเอกสารหรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประชุมผู้ปกครองไว้อย่างสมบูรณ์ และตัวชี้วัดที่ 6 ท่านจัดทำแฟ้มการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นระบบ มีความต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ ออสเตอร์เลีย (2004) มาตรฐานการปฏิบัติงานทางวิชาชีพครู (professional Practice) พบว่า ลักษณะของมาตรฐานความสามารถในการสอน คือ ครูติดตาม ดูแลการส่งงาน การบ้าน ของนักเรียน และมีการรายงานผลต่อผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ ครูเลือกใช้เอกสารหรือหนังสือเรียนที่สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอนและให้ข้อมูลป้อนกลับแก่นักเรียนและผู้ปกครองในการวางแผนการเรียนรู้ในอนาคต

มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ตัวชี้วัดที่ผ่านการพัฒนาโดยใช้เทคนิคเดลฟายมี 5 ตัวชี้วัด ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 1 ท่านเข้าสอนและเลิกสอนตรงตามเวลา ตัวชี้วัดที่ 2 ท่านปฏิบัติตนเหมาะสมกับความเป็นครู เป็นแบบอย่างที่ดี เป็นที่เคารพรักของลูกศิษย์ ตัวชี้วัดที่ 3 ท่านแต่งกายสะอาด สุภาพ และเรียบร้อยเป็นประจำในการปฏิบัติงานครู ตัวชี้วัดที่ 4 ท่านแสดง

ความห่วงใย เอาใจใส่ และพูดคุยให้คำปรึกษาแก่นักเรียน ตัวชีวิตที่ 5 ท่านสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในการจัดการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ และตัวชีวิตที่ 6 ท่านเป็นคนพูดชัดถ้อยชัดคำ ออกเสียงควบกล้ำ อักษรชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับตัวบ่งชี้ลักษณะครูที่ดี สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2543 ดังนี้ (1) ต้องมีความรักและความเข้าใจเด็ก มีความเมตตาและปรารถนาดี รักเด็ก (2) ยิ้มแย้มแจ่มใส น่าศรัทธา มองโลกในแง่ดี (3) เสียสละอุทิศเวลา เป็นผู้ให้มากกว่าผู้รับ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมและประโยชน์ที่เกิดกับตัวเด็กมากกว่าส่วนตน (4) พัฒนาตนเอง เสมอ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (5) มีมนุษยสัมพันธ์ อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข (6) ซื่อสัตย์อดทน ขยันหมั่นเพียร จริงใจ และตั้งใจค้นหาค้นหาศักยภาพของเด็ก (7) ตั้งใจสอน มีความสามารถในการปฏิบัติงานสอน มีการพัฒนาผลงานอย่างต่อเนื่อง (8) มีวิสัยทัศน์ กว้างไกล สามารถวิเคราะห์หลักสูตรเชื่อมโยงกับสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงในการจัดการเรียนการสอน (9) ตรงต่อเวลา จัดสรรเวลากิจกรรมอย่างเป็นระบบ (10) มีความรับผิดชอบ มุ่งมั่น แก้ปัญหาให้นักเรียนรายบุคคล (11) รักและศรัทธาในวิชาชีพ (12) ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี แต่งกายและวางตนเหมาะสม (13) ยอมรับความคิดเห็นและความสามารถของคนอื่น (14) ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล และเชื่อว่าเด็กทุกคนมีศักยภาพในการเรียนรู้ (15) เป็นนักประสาน ร่วมมือกับชุมชนได้อย่างสร้างสรรค์

มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ตัวชีวิตที่ผ่านการพัฒนา โดยใช้เทคนิคเดลฟายมี 4 ตัวชีวิต ได้แก่ ตัวชีวิตที่ 1 ท่านร่วมมือกับเพื่อนครูและบุคลากรในโรงเรียนจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน เช่น การเข้าค่ายพักแรม ทักษะศึกษา การแข่งขันกีฬาสี ตัวชีวิตที่ 2 ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายหรือวางแผนในการพัฒนาโรงเรียน ตัวชีวิตที่ 3 ท่านร่วมมือกับเพื่อนครูในการทาวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ และตัวชีวิตที่ 4 ท่านให้คำแนะนำหรือให้การช่วยเหลือการปฏิบัติงานของเพื่อนครูอย่างเต็มความสามารถ สอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ Moore (2006 : 178-184) ศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานครู คุณภาพของการปฏิบัติงานครู ความคงทนและประสิทธิผลของการปฏิบัติงานครูในสภาพแวดล้อม สถานที่ในการทำงานที่ดี ครูที่ดีจะเป็นกุญแจสำคัญทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จ จากการวิจัยพบว่าเงื่อนไขที่ทำให้ครูปฏิบัติงานอย่างประสบความสำเร็จคือการใช้หลักเทียบเคียงการปฏิบัติงานของครู ด้านการออกแบบการสอน ด้านความสัมพันธ์ของบุคคลที่ทำงานร่วมกันกับครู ด้านการสนับสนุนครูใหม่ ด้านการจัดการหลักสูตรที่ดี ด้านทรัพยากรและอุปกรณ์ที่มีความพร้อม และตัวชีวิต ท่านร่วมมือกับเพื่อนครูในการปรับปรุงหลักสูตร หรือแผนการจัดการเรียนรู้ หรือเอกสารประกอบการสอนได้ถูกตัดออกเพราะผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกัน และท่านมีการนิเทศการสอนระหว่างเพื่อนครู เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ได้ถูกตัดออกเพราะผู้ทรงคุณวุฒิไม่แน่ใจว่าตัวชีวิตมีความเหมาะสม

มาตรฐานที่ 10 ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ ตัวชีวิตที่ผ่านการพัฒนา โดยใช้เทคนิคเดลฟายมี 5 ตัวชีวิต ได้แก่ ตัวชีวิตที่ 1 ท่านให้ความร่วมมือในการจัดทำโครงการที่

เชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนภายในชุมชน ตัวชี้วัดที่ 2 ท่านร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนดูแลและเอาใจใส่ความประพฤติของนักเรียน ตัวชี้วัดที่ 3 การเป็นวิทยากรเผยแพร่ความรู้หรือบริการชุมชนรอบ ๆ โรงเรียน ตัวชี้วัดที่ 4 ท่านดึงศักยภาพในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนและตัวชี้วัดที่ 5 ท่านมุ่งมั่นพัฒนางานการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ เพื่อพัฒนาชุมชนอย่างเป็นระบบสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของออสเตอร์เลีย (2004) มาตรฐานคุณค่าและความยึดมั่นในวิชาชีพ (professional engagement) พบว่า ลักษณะของมาตรฐานความสามารถในการสอน คือ 1. ครุณาการพัฒนาไปสู่โรงเรียนในชุมชนโดยส่งเสริมการเรียนรู้และสวัสดิภาพทั้งนักเรียนและครู 2. ครูพัฒนาและรักษาความสัมพันธ์ระหว่างวิชาชีพครูผู้ปกครองสมาชิกในชุมชน อันจะก่อให้เกิดผลดีต่อผู้เรียน และตัวชี้วัด ท่านประสานงานกับบุคคล ภายนอก หรือผู้มีความรู้เพื่อให้บุคคลเหล่านั้นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้ถูกตัดออกเพราะผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกัน

มาตรฐานที่ 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา ตัวชี้วัดที่ผ่านการพัฒนาโดยใช้เทคนิคเดลฟายมี 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 1 ท่านใช้ข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศต่างๆในการปรับปรุงการเรียนการสอน ตัวชี้วัดที่ 2 ท่านค้นคว้าข้อมูลข่าวสารที่มีความหลากหลาย ตัวชี้วัดที่ 3 ท่านปรับปรุงการสอนของท่านจากคำแนะนำหรือจากการนิเทศของเพื่อนครู/ฝ่ายวิชาการของโรงเรียน และตัวชี้วัดที่ 4 ท่านสังเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการสอน แล้วนำมาสรุปเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของตัวบ่งชี้สมรรถนะทางการใช้เทคโนโลยีของสถาบันผลิตบัณฑิตทางการศึกษา ในมาตรฐานที่ 7 ของมาตรฐานแห่งชาติทางเทคโนโลยีการศึกษาสำหรับสถาบันผลิตบัณฑิตทางการศึกษา ตามรายงานวิจัยเรื่อง การพัฒนามาตรฐานแห่งชาติทางเทคโนโลยีการศึกษาสำหรับสถาบันผลิตบัณฑิตทางการศึกษาของวสันต์ อดิศักดิ์ (2548) ซึ่งมี 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ (1) มีการนำเทคโนโลยี การศึกษาเชิงกระบวนการมาส่งเสริมการเรียนรู้ (2) มีการใช้สื่อและเทคโนโลยีการศึกษาที่ส่งเสริมการเรียนรู้ (3) มีการบูรณาการเทคโนโลยีการศึกษาในการเรียนการสอนรายวิชาอื่นๆ

มาตรฐานที่ 12 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ ตัวชี้วัดที่ผ่านการพัฒนาโดยใช้เทคนิคเดลฟายมี 5 ตัวชี้วัด ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 1 ท่านจัดให้มีเวทีการแข่งขันหรือการแสดงผลงานของผู้เรียน เช่น การโต้วาที ตัวชี้วัดที่ 2 ท่านเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ซักถาม แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ตัวชี้วัดที่ 3 ท่านนำสภาพปัญหาในชุมชนรอบ ๆ โรงเรียนมาจัดเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น การทำโครงการ การจัดนิทรรศการ เป็นต้น ตัวชี้วัดที่ 4 ท่านนำปัญหาที่พบมากในปัจจุบัน เช่น ปัญหาวัยรุ่นการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร มาสร้างกิจกรรมเพื่อเสริม ให้ผู้เรียนมีความรู้เห็นถึงสำคัญของปัญหา และตัวชี้วัดที่ 5 ท่านจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความรอบรู้และเท่าทันต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม สอดคล้องกับผลงานการวิจัยของออสเตอร์เลีย (2004) มาตรฐานการปฏิบัติงานทางวิชาชีพครู (professional Practice) พบว่า ลักษณะของมาตรฐานความสามารถในการสอน คือ ครูสร้างโอกาสการเรียนรู้ พัฒนาการเรียนรู้

ของนักเรียนเปิดโอกาสให้มีการซักถาม อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและจัดกิจกรรมกลุ่ม ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนสนุกสนานไม่เบื่อหน่ายตัวชีวิต ท่านจัดกิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้จากบริบทรอบ ๆ ชุมชนโรงเรียน ได้ถูกต้องเพราะผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการพัฒนาแบบประเมินตนเองในการปฏิบัติงานทางวิชาชีพครู ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถผลการตรวจสอบประเมินตนเองจากข้อรายการดังกล่าวนำไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาตนเองให้มีศักยภาพและพัฒนาการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ เช่น การจัดการเรียนรู้ การพัฒนาแผนการสอน ให้ดีขึ้น

1.2 แบบประเมินตนเองในการปฏิบัติงานทางวิชาชีพครู ควรนำไปใช้ตรวจสอบการปฏิบัติงานของตนเองหลังสิ้นสุดการปฏิบัติงานในแต่ละภาคเรียนหรือในแต่ละปีการศึกษา เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิเป็นปัจจัยหลักในการใช้เทคนิคเดลฟาย ดังนั้น ทำวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟายต้องดำเนินการคัดเลือกอย่างรอบคอบ เพื่อให้ได้ผู้ทรงคุณวุฒิอย่างแท้จริง จึงจะทำให้ผลการวิจัยมีความเที่ยงตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.2 การวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟายต้องเก็บข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของผู้ทรงคุณวุฒิ และต้องทำหลายรอบ ผู้ที่ทำการวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟายต้องพึงตระหนักว่าอาจมีความกดดันและต้องใช้ความอดทนเป็นพิเศษ

บรรณานุกรม

- เกษม บุญอ่อน. "เดลฟาย : เทคนิคการวิจัย," วารสารครูปริทัศน์. 10 (ตุลาคม), 2522.
- ประกาศราชกิจจานุเบกษา. ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2548.
- ยนต์ ชุ่มจิต. การศึกษาและความเป็นครูไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2546.
- รุ่งรังษี วิบูลชัย. การพัฒนาตัวบ่งชี้ร่วมของคุณภาพการสอนในระดับอุดมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- อวยพร เรืองตระกูล และสุนทรพจน์ ดารงค์พานิช. การประเมินตนเองเพื่อการพัฒนา, เติมเต็มความรู้: รู้คิด-รู้ทำ. หน้า 6-1 ถึง 6-26, 2551.
- Jensen, C. Delphi in Depth : Power Techniques from the Experts Berkeley. Singapore : McGraw-Hill, 1996.

- Leslie, N. A. Effective vs. ineffective teacher educating our children : A content analysis. [Online]. Available from : http://www.learning_journal.com, 2007.
- Moore, M. J. The workplace matters teacher quality. [Online]. Available from: <http://www.nea.org/research/bestpractices/images/wcreport.pdf>, 2006.
- Reider, R. Benchamarking strategies : A tool for Profit improvement.
New Yook : john wiley 2 Sons, 2000.
- Scheerens, J. Indicators and benchmark in career guidance. [Online].
Available from : <http://www.trainingvillage.gr/etv/upload/Projects Networks/Guidance/>, 2004.